

ÉLETTÜNK

L. évf. 10. szám (50. Jg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2018. október

AZ ÉLET ADTA KÜLDETÉS JEGYÉBEN

„A fiatalokkal együtt vigyük az Evangéliumot mindenkinek” címmel jelent meg május 19-én Ferenc pápa missziós világnapra írt üzenete. A missziós világnapot idén október 21-én ünnepeljük.

A fiatalokon keresztül az egész Egyházhoz szóló dokumentum az ember életét magát tekinti küldetésnek, mely Krisztust hirdeti a mai föld új digitális határaiig, személyes tanúságtétellel, a szeretet erejével. Ebben a közös küldetésben különös szerep hárul a fiatalokra, akik a megelőző generációk örökségét a maguk lelkesedésével viszik el a Krisztus ismeretét nélkülöző embereknek.

A pünkösdi vigíliáján megjelent pápai dokumentum a fiatalokhoz fordul: „Cari giovani! Kedves Fiatalok” – kezdődik a pápa üzenete. Rajtuk keresztül akarja a pápa bevonnai az összes keresztényt az Egyház egyetemes küldetésébe. Teszi ezt azzal a meggyőződéssel, melynek jegyében a keresztény hit mindig fiatal marad akkor, ha megnyílik a misszióknak. „A misszió megfiatalítja a hitet” – idézte a fiatalokat annyira szerető Szent II. János Pál pápa Redemptoris missio enciklikáját. Az őszi ifjúsági püspöki szinódus jó lehetőséget kínál arra, hogy a hit fényénél jobban megértsék azt, amit az Úr akar mondani a fiataloknak és rajtuk keresztül az egész keresztény közösségnek.

Minden embernek missziós küldetése van, ez az értelme annak, hogy a földön élünk – szögezi le a pápa üzenete elején. Isten egyszerre magához vonz bennünket és küld is. Ennek a szeretetnek a benső erejét, mely jövőt ígér, és mindinkább előre küld az úton, leginkább a fiatalok érzik meg. A pápa személyes hangon idézi fel saját fiatalágát, annak nehézségeit és kihívásait, de annak a jobb jövőbe tekintő reménysegeit is. Létezésünk pusztán ténye megsejteti velünk, hogy egy sajátos kezdeményezés megelőz és létben tart bennünket. El kell ezen gondolkodni mindenkinek: „Én egy küldetés vagyok ezen a földön és ezért vagyok a világban” – utalt Ferenc pápa evangélii Gaudium kezdetű apostoli buzdítására.

A dokumentum második pontjában az út és igazság krisztusi Evangéliumát hirdető Egyházra utalt a pápa. Ennek teljes megértéséhez ajánlja a fiataloknak, hogy bátran hagyatkozzanak Krisztusra és az Egyházra, mert bennünk találják meg azt a kincset, mely megtölti az életet. Itt is saját tapasztalatára hivatkozott: „Sok szenvedést láttam, sok eltorzult arcú szegény embertestvéremet, mégis, annak, aki Jézus oldalán áll, a rossz egy olyan provokáció, mely mind nagyobb szeretetre indít”. Krisztus keresztjéből tanuljuk meg önmagunk átadásának isteni logikáját. Gondolatmenete végén Ferenc pápa arra utalt, hogy a szentek iskolájában Isten tágas horizontjai nyílnak meg, melyben ezt a kérdést kell felvetni: „Mit tenne Krisztus az én helyemben?”

(Folytatás a 2. oldalon)

Boldog Mór pécsi püspök
Ünnep: október 25.

Boldog Mór pécsi püspökről nem írtak legendát, vagy ha igen, az sajnos nem maradt ránk. Az egyéb irodalmi emlékekben szétszórvan található adatokból mégis kirajzolódik előttünk a szent életű püspök alakja.

A hagyomány szerint magyar szülőtől született 1000 körül. Saját megjegyzése szerint – ezt Szent András és Benedek legendájában olvashatjuk – István király uralkodása elején iskolás gyermek volt Szent Márton hegyén, a mai Pannonhalmán. 1030 körül a Szent Hegy kolostorának apátja volt, s ebben az időben történhetett a király és Szent Imre nevezetes látogatása, mely után 1036-ban a király akarata kiszólitotta őt a kolostor csendjéből, és a pécsi püspökség élére állította.

Az 1046-ban történt lázadások, amely Szent Gellért és több püspök halálát is okozta, Mórnak nem esett bántódása. Egyike volt a három püspöknek, akik Endrét Székesfehérvárott megkoronázták. 1055-ben tanúként aláírta a nevezetes tihanyi alapítólevelet, mellyel I. Endre újabb bencés apátságot hívott életre. 1064 húsvétján püspöki székvárosa nevezetes esemény színhelye lett: a hercegek kibékülése után Géza személyesen helyezte a koronát Salamon fejére, Mór püspök pedig Salamonnak ajándékozta András remete ciliciumának egy darabját. Nem sokkal ezután, első magyar íróként – természetesen latinul – megírta a két szent remete, András és Benedek életét. 1070 körül halt meg, valószínűleg Pécsen.

Emberemlékezetet meghaladó, folyamatos tiszteletét a Szentszék 1848. július 22-én hivatalosan is megállapította. Ez a pápai jóváhagyás vetette meg Boldog Mór újkori tiszteletének alapját. Egy év múlva a püspök körlevélben jelentette be: „IX. Piusz pápa Mórnak, a 11. századi pécsi püspöknek nyilvános tiszteletét elrendelte és életbe léptette. Boldog Mór hitvalló és püspök egyházi ünnepét évente az egész pécsi egyházmegyében a szerzetes templomokban is szentmisével és zsolozsmával október negyedik vasárnapján kell megülni.” Az ünnepet később, 1913-ban október 25-re rögzítették.

Szentek élete

1956 IGAZSÁGAI

Írta: Rosdy Pál

Harmincnégy évig nem mondhatta el, nem írhatta meg senki nyilvánosan mindazt, amit számára a forradalom és szabadságharc jelentett. Legfeljebb családi körben vehették elő az emlékeket, mondhatták el élményeiket. Egy emberöltő pedig túl hosszú kényszerű csend ahhoz, hogy kialakuljon a nemzeti köztudat és az események tudományos feldolgozása is eljusson bizonyos szintig.

Így 1990 után sokan még azt sem tudták, mit ünnepelünk október 23-án. Ráadásul a börtönviselt túlélők megnyomortított éveik alatt kialakították a maguk emlékvilágát. Idős korokra ragaszkodtak ehhez, és azt várták, hogy gyors kárpótlás, érvényesülés lesz a jutalmuk. Az ország azonban már más bajokkal, feladatokkal volt kénytelen szembenézni. Azt is meg kellett tapasztalni, hogy aki a barikádokon kockára tette életét, a nehéz börtönök után ritkán válik alkalmassá a sok szakértelmet kívánó társadalmi, politikai irányító szerepre.

Nem tett jót 1956 igazságai felfedezésének, hogy a szabadság éveiben bizony számos és sokszor egymással vetélkedő szabadságharcos csoport, szövetség váltotta magát a forradalom és szabadságharc igazságai igazi letéteményesének.

Aztán lassan elcsendesedett a vita, az egykori tiszteletre méltó harcosok megöregedtek, sokan el is költöztek már e világból. De most sem jutottunk közelebb 1956 igazságaihoz. Megszóltak azok, akik meglepő „leleplezésekkel” kívánták felkelteni az érdeklődést.

Az egyik ilyen terjedő állítás, hogy a forradalom egyáltalán nem volt spontán magyar akció, hanem a Szovjetunióban tervezték meg, onnan robbantották ki, hogy aztán leverhessék és így szilárdíthatóssá tegyék uralmukat. Azzal próbálják igazolni ezt az állítást, hogy a Szovjetunió már jóval október 23. előtt mozgósította bizonyos katonai egységeit Magyarország irányába. Hát persze, hogy mozgósított! Hiszen már 1956 elején a szovjet kommunista párt XX. kong-

resszusán elhangzott leleplező Hruscsov-beszéd a sztálini időkről Kelet-Európa szerinte megrendítette a diktatúrát. Hiszen már nyáron eltávolították a szovjet vezetőket Rákosi Mátyást. Hiszen egyre szabadabb és leleplezőbb lett a magyarországi sajtó. Hiszen Lengyelországban népmozgalom távolította el az addigi kommunista vezetőt, és hozta vissza a korábban kegyvesztetté vált Gomulka-t. Ilyen körülmények között ne mozgósítottak volna?

Ebből azonban semmiképp sem következtethetünk arra, hogy a forradalmi mozgalmakat a Szovjetunió robbantotta ki. Az már közelebb áll az igazsághoz, hogy a Rajk-perben is érintett magyar pártértelmiség és a később Nagy Imre-csoportnak nevezett pártellenzék szervezkedett – nem a forradalomért, hanem – Nagy Imre hatalomba történő visszahelyezéseért. Arra azonban nem számítottak, hogy országos forradalomba torkollik az a tüntetés, amelyet ők szerveztek a lengyel mozgalommal való szolidaritás kifejezésére.

Akik ott voltak a felvonuláson a Bem-szobornál és aztán a Kossuth Lajos téren, és fogyatkozó számban még közöttünk élnek, azok tudják, hogy már ezen a felvonuláson felhangzott a legendás „Ruszkik haza!” jelszó, és azt is, hogy Nagy Imre „Elv-társak” megszólításával hogyan vesztette el szempillantás alatt népszerűségét: „Nin-csen elvtárs”. Amikor azonban azonosult a szabadságharcral, illetve a nemzetével, s hű maradt hozzá a haláltól sem visszariadva, akkor lett csak vezetővé.

(Folytatás a 7. oldalon)

HŰSÉG ISTEN ÉS NEMZET IRÁNT

Szent István ünnepe Stockholmban

Cserháti Ferenc püspök Stockholmba látogatott, ahol Szent István király ünnepe alkalmából szentmisét mutatott be a magyar katolikus közösség tagjaival.

A Svédország fővárosában élő magyarok katolikus közösség augusztus 26-án, vasárnap emlékezett meg államalapító Szent István királyunkról. Meghívásukra a stockholmi katolikus székesegyházban – a Domkyrka Stockholmban – ünnepi szentmisét mutatott be és szentbeszédet mondott Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök.

Szentbeszédében Cserháti Ferenc hangsúlyozta, hogy Szent István király intelmei, szellemi hagyatéka nemcsak Imre fiának, hanem minden magyarnak öröksége. Nem csupán tanítás, hanem személyes tanúságtétel, életforma ez a keresztény értékek mentén. Felismerve, hogy Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet, első királyunk saját életével Krisztus tanításaira hangolódva az országát is ezen az úton

vezette. Szent királyunk Krisztusra, az örök, szilárd szegletköre helyezte nemzetünk alapjait is, ami által biztosította az egységes nemzet és kultúra jövőjét. Nekünk ugyanígy erre a sziklára kell alapoznunk saját életünket. Szent István Krisztus szeretetére tanít minket otthon és itt, Stockholmban is. Tiszteletével Krisztus követésére vagyunk hivatottak.

(Folytatás a 7. oldalon)

Cserháti püspök a stockholmi magyarokkal

HITÜNK KÉRDÉSEI

A keresztény hit védelmezői (18.)

A IV. századi kereszténység vitái nemcsak a dogmatörténetre tartoznak, de a kor politikátörténetének is részei. Ariusz és Alexandrosz püspök vitájának eredményeként igen megnövekedett az alexandriai püspökök joghatósága. A vértanúk korában a császári jog és az egyházi jog összeütközését is észre kell vennünk. A császárság egyházellenes harcának jogi formát adott, ez eredményezte a keresztényüldözéseket. A II. századtól kezdve a keresztény értelmiség kezdeményezte a kérdések feltevését, és egyre nagyobb mértékben kényszerítette rá a pogányságra saját szemléletét.

Az újplatonizmus történelmileg egy védekező magatartás, így akarta a görög filozófia magát megmenteni a kereszténységtől. Szent Vazul és a két szent Gergely nemcsak a niceai dogma értelmezői, de a klasszikus görög műveltség feldolgozói is, akik mindazt, ami a pogány formákból átvehető, átveszik és magukévá teszik. A felsorolt néhány szempont is mutatja, hogy az egyháztörténelemnek helyenként és időnként túl kell lépnie saját határain, nem maradhat meg a szorosan vett egyháztörténelemnél, mert különben nem tudja értelmezni az eseményeket.

Az egyháztörténelem nemcsak leírás, hanem tudomány is, mert tárgya, az Egyház, mint az emberek között működő intézmény, összefonódik az emberiség sorsával. A kereszténység és az Egyház nem szakítható ki az ókori világ egészéből, ahogyan a görög-római világ sem szemlélhető helyesen, ha nem vesszük tudomásul benne a kereszténységet, mint történelmi tényezőt. Az egyháztörténet-írást is egy nagy esemény, Nagy Konstantin megtérése indította el.

A korábbi helyzetjelentéseket felváltják az *egyháztörténetek*, amelyekben szintén megtalálhatók a görög műveltség elemei. Az egyháztörténelemmel új műfaj jelent meg az irodalomtörténetben. A történetírás az Egyházban nemzedékes feladattá vált, a történetírók folytatták egymás munkáit. Az első keresztény történetíró, Caesareai Eusebiosz alkotta meg a mintát. Egyháztörténete korszakalkotó mű volt, az utókort szinte kötelezte a folytatásra. Az új egyháztörténeteseknek mind jobban figyelembe kellett venniük a császárok történetét, a politika történetét is. Ennyiben kénytelenek voltak túllépni az Eusebiosz által megvont határokat, ugyanakkor visszatértek klasszikus mintáihoz.

A legsikeresebb műnek tartható Eusebiosz után Szókratészé. Világi keresztény volt, konstantinápolyi jogász. Szókratész Egyháztörténete a 305–439-ig terjedő korszakot dolgozza fel. Ő már nem különíthette el egymástól az Egyház történetét és a birodalom történetét. Mente-

getődik is miatta, hogy kénytelen az uralkodók történetével is foglalkozni.

Írt egy Egyháztörténelmet Kürosz püspöke, Theodorósz is, 425-ig. Az Egyháztörténeten kívül Theodorósz még két történeti jellegű munkát írt: *A szerzetesség története* és *Az eretnekségek története* címmel.

A konstantinápolyi pap, Szidei Philipposz 434 és 439 között írta meg *Keresztény történelem* című művét, amely eredetileg harminchat könyvből állt.

Az egyháztörténetek mellett továbbra is írják még a *krónikákat*, keresztények és pogányok egyaránt. A krónika hálás műfaj volt a IV. században. Mentésítette íróját az állásfoglalás kötelezettsége alól. A krónika egyetlen rendező elve: az időbeli egymásutániság. A krónika tartalmazta a konzulok névsorát, a római prefektusok listáját, világkrónikát, római krónikát, közli a római püspökök névsorát, a vértanúk katalógusát.

A legkiemelkedőbb munkák közé tartozik Sulpicius Severus († 420) *Egyetemes krónikája*, melynek legértékesebb része az, ahol saját kora eseményeiről számol be.

A IV. századi keresztény irodalom termékei a *martirologiumok*. Ezek az összes ismert vértanúkat és szenteket tartalmazzák és jellemzik, pár sorban. A legrégebbi martirologium 354-ből való. Vele egykorú a karthágói martirologium. A leghosszabb a szír martirologium. Az ókeresztény kor szentjeinek legteljesebb névsorát tartalmazza a jeruzsálemi martirologium. A római és más itáliai városok martirologiumainak szövegeit egyesítették benne, állandóan bővítették a V–VII. század során.

Az egyháztörténetek, krónikák mellett a IV. században írni kezdik a *szentek életrajzát*. Létrejön a keresztény irodalomban a *hagiográfia*, a szentek életrajza. A keresztények által írt életrajzokban nagy szerepet kap a beszélgetések, a látomások, csodák leírása. Részletesen ecsetelik egy-egy szent kísértéseit, szenvedéseit. A hagiográfia a keresztény irodalom egyre jobban kiszélesedő folyamává válik. A keresztény szerzők időnként szinte versenyre keltek a pogány

életrajzírókkal a csodák elbeszélésében. Mintaszerű alkotássá vált Szent Atanáznak *Remete Szent Antal élete* című írása. Egy ismeretlen szerző munkája *A szerzetesek története Egyiptomban*. Szent Atanáz művének nyugaton is nagy hatása volt, sokan olvasták Az olvasók között található Szent Ágoston is.

Az első századokban a keresztények gyűjtötték az apostolok, a nevesebb személyek, püspökök, vértanúk, tanítók leveleit. A legjelentősebb levélgyűjtemények voltak: *Antiochiai Szent Ignác levelei*, *Órigenész*, *Szent Ciprián*, *Alexandriai Dionüsziosz levelei* (29). E levélgyűjtemények a Nagy Konstantin előtti kor fontos dokumentumai.

Az első egyetemes zsinat aktái nem maradtak ránk, csak a zsinati hitvallás szövege és a zsinat által hozott húsz kánon.

Keleten a IV. század végén kezdtek összegyűjteni a zsinatok rendeleteit, határozatait. Nemcsak a Niceai Zsinatét, hanem egyéb szinódusok kánonjait is. Az első latin nyelvű kánongyűjtemény I. Gyula pápa (337–352) korában keletkezett. Tartalmazta a niceai kánonokat is, de egyesítve az eredetileg is latinul szerkesztett szardikai kánonokkal.

Az ókeresztény korban írt útikönyvek szorosan kapcsolódnak a szentek életéhez. Az egyes szent helyekről és a szentek kultuszáról tájékoztatnak. A keresztények nemcsak a szenteket tisztelték, de felkeresték a helyeket is, ahol az egyes szentek éltek, ahol a sírjuk volt. Elsősorban Palesztina lett a keresztény zarándokok úticélja. Az első zarándokok, akikről tudomásunk van, két püspök és Órigenész. A IV. századtól kezdve tömegesen keresik fel a keresztények Palesztinát. Az utazásokról írt beszámolók telítettek életrajzi és földrajzi elemekkel.

Bordeaux-tól Jeruzsálemig, majd Jeruzsálemtől Rómán, Milánón át vezető út állomásait sorolja fel egy 333-ban írt útleírás. Egyedülálló jelentőségű ezzel szemben a galliai apátnő, Aetheria beszámolója szentföldi zarándoklatáról Peregrinatio ad loca sancta címmel. Aetheria 394-ben járt a Szentföldön. Az apátnő leírja benne részletesen a nagyheti és húsvéti szertartásokat, ahogyan azokat Jeruzsálemben végezték. Sok adattal szolgál Palesztina templomaira vonatkozóan is, főként a vértanúk sírjairól számol be.

Egy észak-afrikai fő diakónus, Theodosius, 530-ban írta munkáját a Szentföldről. A vértanúk pártfogását kérte a zarándokútjához az Itinerarium névtelen szerzője. A mű írója 570-ben tett utazást Szíria, Mezopotámia, Palesztina szent helyein néhány honfitársával együtt.

(Folytatjuk)

Gaál Jenő SVD

IMASZÁNDÉK

Októberre

Az Istennek szenteltek küldetéséért: hogy az Istennek szentelt férfiak és nők felébresszék magukban a missziós buzgóságot, és legyenek jelen a szegények, a kirekesztettek és azok között, akik nem tudják hallatni a hangjukat.

Mindig igaz marad a régi mondás: „Ahol szerzetesek vannak, ott öröm van”. Arra vagyunk hivatottak, hogy megmutassuk: Isten képes szívünket színiig betölteni örömmel, hogy már ne kelljen máshol örömeiket keresnünk. A közösségeinkben megtapasztalt őszinte testvéri szeretet növeli örömeinket. Teljes odaadásunk, mellyel szolgáljuk az Egyházat, a családokat, a fiatalokat, az öregeket és a szegényeket, beteljesíti egész életünket.

Senki közületek ne legyen savanyú és elégedetlen. Mint mindenki másnak, úgy nektek, szerzeteseknek is vannak persze csalódásai, betegségei és az öregséggel járó elgyengülései. De ezek közepette is képesek vagytok megtalálni a „tökéletes örömet”, mert mindezekben felismerhetjük Krisztust, aki mindenben hasonló lett hozzánk, és képesek leszünk örülni annak, hogy hasonlónak lettünk Krisztushoz, aki az irántunk érzett szeretete miatt elfogadta a keresztthalál szenvedéseit.

Az Egyház nem propaganda által növekszik, hanem vonzás által. A szerzetesek száma nem ügyes hivatásbresztő programok által gyarapszik, hanem azáltal, hogy a fiatalok vonzóan érznek bennünket, mert látják, hogy tele vagyunk örömmel. Hasonlóképpen, az Istennek szentelt emberek apostolkodása sem a módszerektől függ, hanem életük ragyogásától, mely teljesen megmutatja az Evangélium megélésének és Krisztus követésének örömet és szépségét.

Számítok rátok, hogy fölébresszitek a világot, hiszen az Istennek szentelt élet prófétai hivatás. Legyetek próféták, akik tanúskodnak Jézus földi életmódjáról. A szerzeteseknek sohasem szabad feladni prófétai hivatásukat.

A prófétákat Isten arra képesíti, hogy korukat megvizsgálják, és a történeket értelmezzék. Olyanok, mint az éjszakát vizsgáló őrszemek, akik megérik a hajnal közeledtét. A próféták ismerik Istent, és ismerik kortársaikat, kiket testvéreiknek tekintenek. Képesek a gonoszság és a bűn felismerésére és kipellengérezésére. Minthogy szabadok, ezért csak az Istennek vannak elkötelezve, és nincs más érdekük, mint az Isten érdekei. A próféták a szegények és a hatalom nélküliek oldalán szoktak állni, mert tudják, hogy Isten is ezek oldalán áll.

Remélem tehát, hogy olyan sajátos helyeket fogtok teremteni, ahol az evangéliumi önátadás, testvériség, a különbözőségek elfogadása és a kölcsönös szeretet virágzik. Mindazokat a rendházakat, közösségeket, lelkeségi központokat, iskolákat, kórházakat és családvédő intézményeket, melyek a ti karizmatokból származó szeretetből és kreativitásból születtek, továbbra is állandó kreativitással fenn kell tartanotok. Legyenek ezek a helyek egyre jobban az Evangélium kovásza a társadalomban, legyenek hegyre épült város, mely tanúskodik Jézus szavainak igazságáról és erejéről.

Néha talán, Illés és Jónás módjára, ti is megéritek a kísértést, hogy elszökjétek, és elhagyjátok a túlságosan nehéznek és látszólag hatástalannak érzett prófétaságot. A próféták azonban tudják, hogy soha sincsenek egyedül. Úgy bátorít Isten titeket, mint Jeremiás prófétát: „Ne félj tőlük, mert veled vagyok, hogy megmentsélek!” (Jer 1,8)

Ferenc pápának az Istennek szentelt valamennyi személyhez intézett levele nyomán

Nemeshegyi Péter SJ

AZ ÉLET ADTA...

(Folytatás az 1. oldalról)

A pápa üzenetében a fiatalokat arra emlékeztette, hogy amikor kibontakoznak az életben, akkor kapják a keresztiségük jegyében a missziós küldetést. Ehhez a küldetéshez vegyék át az idősök tapasztalatból vett bölcsességét, ami tanúságtétel és bátorítás azok számára, akik megnyílnak a jövő felé. A fiatalok friss ereje pedig támasz és reménység az életútjuk végét járók számára. Ezáltal az életkorok különbözőségének együttléte révén az Egyház küldetése nemzedékek közötti hidakat épít, melyben az Istenbe vetett hit és a felebaráti szeretet képezik a legmélyebb egység alkotóelemeit.

A hit átadása az Egyház szíve, és ezt a szeretet ragadós példájával lehet közvetíteni, örömmel és lelkesedéssel – ajánlja a pápai üzenet. A szeretet nem ismer határokat, tágulni akar mindig, s ehhez találkozik, tanúságtételt és az Evangélium hirdetését teremt meg

azok számára is, akik távol vannak a hitől, vagy éppen közömbösek, esetleg ellenségesek a hittel szemben. A Jézus Evangéliuma és az Egyház szentségi jelenléte iránt idegen emberi, kulturális és vallási környezet jelképezi ma azokat a végső határokat, amiről Jézus beszél, amikor az apostolokat misszióba küldi. Ezt nevezhetjük a mai „missio ad gentes”-nek, vagyis a pogány népekhez küldött misszióknak. A legvigasztalóbb periféria a hit iránti közömbösség, vagy éppen gyűlölet az élet isteni teljességével szemben.

Kedves fiatalok, a föld végső határai számotokra könnyen elérhetőek az internet felségvizein való szörfözéssel – használja az üzenetben Ferenc pápa az ifjúság nyelvét. A digitális világ keresztül-kasul átjár bennünket, eltörli a határokat és a távolságokat, megszünteti a különbözőségeket. Szinte mindent könnyű közelbe hoz. Mégis, legyen bár milliányi internetes kapcsolatunk, az életünknek magának kell konkrétan belemerülnie a valóságba. Ez pedig az önátadásban valósul meg, az Úrtól vett hivatásban.

Vatikáni Rádió

A MAGYAROK RAGASZKODNAK TEPLOMUKHOZ

Szent István király ünnepe Clevelandben

Az idei ünnepség egy kétnapos, nagyszabású fesztivál keretében valósult meg az Ohio állambeli nagyvárosban augusztus 18–19-én. A gasztronómiai és népi hagyományokat felelevenítő rendezvényen közel kétezeren vettek részt.

A Clevelandi Cserkész Regősök különféle tájegységek néptáncait adták elő népviseletben. Egész nap magyar népzenevel szolgált a helyi Harmonia Zenekar. Este László Attila, majd az Úsztürü Zenekar adott koncertet. A program ezután szabadtéri táncműsorral folytatódott. Szürkültek a város szimbólumának számító ötvenkét emeletes Terminal Tower a magyar nemzeti színekkel világították meg, ezzel fejezve ki a város tiszteletét a magyar származású közösség ünnepe iránt.

Az előesti szentmise főcelebránsa a Clevelandi Egyházmegye vikáriusa, Daniel Schlegel volt, aki homíliájában hangsúlyozta, egy népnek olyan vezetőre van szüksége, aki nemcsak politikai értelemben sikeres, hanem akiben van alázat Isten és felebarátai iránt. A szónok örömet fejezte ki, hogy a magyarok ragaszkodnak templomukhoz, ahol anyanyelvükön imádkozhatják az Istent.

A Szent István király tiszteletére bemutatott ünnepi szentmisét a Clevelandi Egyházmegye főpásztora, Perez J. Nelson püspök celebrálta. A templom megtelt ünneplő magyarokkal. Külön öröm volt, hogy idén a Szent Erzsébet magyar templom híveivel együtt ünnepelhetett a Szent Imre-templom közössége.

Nelson püspök kiemelte Szent István példáját – méltatta mint világi vezetőt,

Clevelandben is megáldották az új kenyeret

mint egyházszerződőt és mint édesapát, aki kiváló nevelő volt, hiszen egy szentet nevelt a világegyháznak Imre herceg személyében, akinek a tiszteletére szentelt templomban most együtt ünnepelhetett a clevelandi magyar közösség.

Személyes és közvetlen hangvételű szentbeszédében a főpásztor biztatta az ünneplő magyarokat, hogy őrizzék meg hitüket. Úgy fogalmazott, kenyértörésre jövünk össze vasárnapról vasárnapra; a kenyér pedig maga Jézus Krisztus. Majd kitért arra is, hogy mennyire szép és meghatározó hagyomány az új kenyér megáldása. E megáldást személyesen végezte a püspök, és az egyik óriási kenyeret ő maga szeletelte fel.

Az ünnep szeretetvendégséggel zárult.

Mezei András,

a clevelandi Szent Imre- és

Szent Erzsébet-templomok plébánosa

AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBAN GONDOLKODOTT

Szent István királyt ünnepelték a bécsi dómban

Több száz magyarországi és Kárpát-medencei zarándok ünnepelte együtt Szent István királyt augusztus 25-én a bécsi Stephansdombban. Az ünnepi szentmisét ez alkalommal Molnár Ottó pápai prelátus celebrálta.

Az idei ünnepen félszáz önkéntes vett részt a szervezésben – számolt be Simon Ferenc esperes, az ausztriai magyar katolikusok főlelkésze, aki számára a békéről is szólt a Szent István-ünnep: „A népviseletbe öltözött zarándokokat az eső sem rettentette el: már a szentmise kezdete előtt hosszú sorban váraoztak, hogy ünnepi menetük beléphessen a székesegyházba.”

A dómban a Kárpát-medence minden tájáról érkezett zarándokok és művészeti, hagyományörző csoportok tagjai foglaltak helyet. A szertartáson jelen volt Hollós József, a Központi Szövetség elnöke, valamint Smuk András, az „Europa”-Club elnöke és Nagy Andor új bécsi magyar nagykövet is, aki néhány napja érkezett az osztrák fővárosba.

A szertartás főcelebránsa Molnár Ottó pápai prelátus, grazi magyar plébános volt. Szentbeszédében többek között kiemelte: Szent István műve egyszerre volt új és más. Nem egyszerűen a régi megreformálásáról volt szó: merőben új is született. Szent István miatt Európa nem csak befogadta a magyarokat, de kedvelt, tisztelt, sőt fontos néppé vált a magyar a kontinensen – tette hozzá a prelátus.

Szent István nem évszázadokban gondolkozott, hanem az örökkévalóságban. Nem csak a Kárpát-medencében akart berendezkedni. Nem politikai volt, hanem Isten ajándéka – mondta Molnár Ottó.

Ízelítő a magyar hagyományokból

A szertartáson felszólalt Nagy Andor bécsi magyar nagykövet is, aki ezen az eseményen találkozott először hivatalosan az ausztriai magyarokkal.

A szentmise végén a hagyományoknak megfelelően kenyér-, termény- és boráldásra került sor, majd Szent István király ereklyéjét díszmenetben vitték a dóm máriapócsi oltára elé, ahol hódolatra kihelyezték.

Ezután a székesegyház mögötti téren adtak ízelítőt hagyományaikból és művészetükből a Kárpát-medence tájairól érkezett csoportok. A bemutatók sok osztrák és külföldi járókelő érdeklődését is felkeltették, az énekesek és táncosok körül az eső ellenére is kisebb tömeg alakult ki Bécs belvárosában.

2019-ben Hortobágyi T. Cirill OSB pannonhalmi főapát, a Magyar Bencés Kongregáció prézes apátja lesz a Szent István-ünnep főcelebránsa – jelentette be Simon Ferenc esperes.

Volksgruppen.orf.at

„MA IS TANÍT BENNÜNKET IMÁDKOZNI”

Első szent királyunkra emlékeztek Londonban

Idén is összegyűltek szeptember 2-án a Londonban élő és dolgozó magyarok, hogy együtt ünnepeljék Szent István király napját a brit fővárosban, a Brentfordi Szent János-templomban.

A szentmisén részt vettek az Angliai Római Katolikus Magyarok Egyesületének (ARKME) vezetői; Pátkai Róbert nyugalmazott evangélikus püspök; Salánki István, a londoni magyar református gyülekezet lelkésze; Gyombolai Zsófia, a londoni magyar nagykövetség díaspóráért felelős titkára; Norton Éva, a Magyarok Angliai Országos Szövetségének elnöke; gróf Hadik András és a londoni magyar cserkészek. A zenei szolgálatot Korpos Attila látta el.

„Szent István király, államalapító és a kereszténység védelmezője és terjesztője a tanításával és a példájával ma is buzdít és bátorít bennünket, akik távol élünk az óhazától, hogy ne feledjük: az Istenbe vetett hit, a Katolikus Egyház szeretete, a Szűzanya tisztelete kell hogy kísérje a mindennapi életünket. Ő ma is tanít bennünket imádkozni, tanít a család- és a felebaráti szeretetre. Lássuk meg a legnehezebb megpróbáltatásokban is az Isten akaratát, úgy, ahogy tette

Magyar ünnep a Szent János-templomban

ezt Szent István királyunk is” – mondta homíliájában Csicsó János angliai magyar főlelkész.

A szentmise befejező áldása előtt megáldották az új kenyeret, majd átadták a Szent István-díjakat. Idén Závody Albin és Muzslai Ildikó kapták a kitüntetést. A szertartást követően a Szent István Házban folytatódott az ünneplés.

Miasszonyunk Londoni

Magyar Római Katolikus Lelkészség

(Fotó: Szabó Adám)

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

AZ ÉLET KULTÚRÁJÁNAK JEGYÉBEN

Szent István ünnepe Pozsonyban

Szlovákiában nem állami ünnep augusztus 20-a, de a pozsonyi és környékbeli magyar közösségek évek óta közös ünnepi szentmisén emlékeznek Szent István királyra a pozsonyi Szent Márton-székesegyházban. A pozsonyi magyarok Szent István-ünnepén idén is sokan vettek részt.

Az ünnepi szentmise központi gondolata a közösségépítés, a jó megtartása és a gonosz elvetése volt, ezért a szentmisét azokért ajánlották fel, akik szívükön viselik a szűkebb és tágabb család, a nemzet és az egész keresztény közösség sorsát, jövőjét. „Azokért imádkozunk, akik sokat tesznek azért, hogy ma is magyar keresztényként ünnepelhetünk – mondta a szentmise bevezető részében Molnár Tamás, a pozsonyi magyar katolikusok lelkipásztora. Ez azonban szent királyunk előrelátása nélkül nem volna lehetséges. Ezer év távlatából is eligazítást nyújtanak intelmei: járjunk egyenes úton, az igaz út az Isten és a bölcsesség útja.”

A szent király nem köntörfalazott. Egyenesen, már-már nyersen fogalmazott, gondolatai azonban mégis üdítően hatnak napjaink meghasonult valóságában, amikor semmi sem az, aminek látszik. Minden ember eljuthat oda, hogy ebből elég, változtatni akar eddigi életén. Molnár Tamás homíliájában arra kereste a választ, hogy mit üzen a ma emberének a Szent Jobb. Mit tesz, mit tehet az ember a kezével? Imára kulcsolhatja, vagyis Isten felé fordulhat, s kell hogy Isten felé forduljon, odanyújthatja a másik embernek – lehet ez egy baráti kézfogás, lehet ez a békülésre nyújtott jobb, lehet ez segítséget nyújtó kéz, adakozó kéz, simogató kéz. Vagyis az istenszeretet mellett a helyes emberszeretet is feladatunk. Házasságkötések alkalmával a menyasszony és a vőlegény a szertartás keretében jobb kezüket a feszületre helyezve tesznek esküt házassági ígéreteik megtartására. Ugyanebben a szertartásban egymás kezét is megfogják, összekötik életüket. Majd pedig a házasságban született gyermekeik kezét fogják. Ugyancsak kezét kell nyújtani egy időseknak, betegnek, aki már segítségre szorul. Ők is a család gondoskodó szeretetére vágyanak, megérdemlik azt.

A kéz olykor felemelve megálljt parancsol. Nem nőhet egy gyerek például a szülei fölé, nem engedhetjük meg, hogy olyan iskoláink legyenek, ahol mindig csak a

gyereknek lehet igaza. Az a szülő, aki a pedagógusi tekintélyt alázza gyermeke előtt, biztos lehet abban, hogy az ő szülői tekintélye sem lesz hosszú távú gyermeke szemében – hangsúlyozta Molnár Tamás.

Mit tesz még egy uralkodói kéz? Törvényeket ír alá. Szent István törvényei, intézkedései, intelmei bölcs kormányzására utalnak. Ezt a bölcsességet kívánjuk a ma hatalmon lévőknek, a mai társadalom vezetőinek is. Bölcsen kormányozva ahhoz adják kézjegyüket, amellyel döntsenek, ahhoz kössék lelkiismeretüket, ami nem ellenkezik Isten parancsával. Ne akarjon az ember Istent játszani. Nem lehet az ember az élet ura, Isten ajándéka az emberi élet, Isten teremt az embernek a semmiből halhatatlan lelket. Isten alkotta meg az embert férfinak és nőnek. Egy politikus, egy vezető, de egy választópolgár is csak amellyel dönthet, ami az élet kultúráját hirdeti. Nem avatkozhat be az ember önkényesen a természet rendjébe. Az ember férfi vagy nő, a házasság egy férfi és egy nő életszövetsége, a gyermekekkel együtt, akik a szülők, az édesapa és édesanya szeretetéből megfogva az ő gondos nevelésükre vannak bízva, együtt alkotják a családot. Az idős és beteg családtag is a család tagja. Nem lehet szó úgymond kegyes halálról, eutanáziáról, ami lényegében kegyetlen szembefordulás az élet mindenkor Urával, a Teremtővel. Az emberi életnek a megfogás pillanatától kezdve a természetes halálig tisztelet és védelem jár – hívta fel a figyelmet a lelkipásztor.

Végül Molnár Tamás arra biztatta a híveket, hogy imára kulcsolva kezeiket a Szent Jobbra feltekintve határozzák el, hogy hitükért, családjukért, kultúrájukért még tudatosabban dolgozzanak. „Ha Szent István király közömbös lett volna akár hite, akár népe és családja iránt, akár a magyarság szellemi értékeivel szemben, ma nem tudnánk őt ünnepelni. Nem lehetne példaképünk, s tán nem lenne égi közbenjárónk sem.”

Pozsonyikatolikusok.sk

EMBER EMBERNEK EMBERE?

Tragikus hirtelenséggel meghalt néhány napja egy ember. Ez az eufemisztikus megfogalmazás valójában azt jelenti, hogy az illető önkézzel vetett véget az életének. Évente mintegy két-ezer-ötszázán teszik meg ezt Magyarországon, vagyis azon a napon, amikor az én emberem elkövette tragikus tettet, még öten tették ugyanezt. Az én emberem? – De hiszen éppen ez az, ami gondolkodóba ejt és lelkiismeret-vizsgálatra kényszerít.

Közel ötven éve ismertem meg az illetőt, csoporttársam volt a főiskolán – egyik a sok közül. Ezt követően mindketőnket vitt a maga útja, talán háromszor találkoztunk azóta, véletlenül összefutva az utcán, legutóbb tizenhét éve, egy nyári kora délután, megittunk egy sört a Keleti pályaudvar közelében egy olcsó vendéglőben, semmiségekről beszélünk, szinte végig neveltük azt a fél órát – igen jó humorú ember volt –, azóta sem láttam.

Vagyis... Vagyis nagyjából egy hónapja megpillantottam a nevét a facebookon, ezen az internetes kapcsolathálón. A gép azt jelezte, hogy ismerősnek jelölt. És én nem jeleztem vissza. Semmi értelme, gondoltam, több mint hatszáz ilyen facebook-ismerősöm van, közülük sokakról alig tudok többet a nevénél, jó esetben arra emlékszem, hogy hol és nagyjából mikor találkoztunk...

Nem jeleztem vissza. És néhány napja értesültem a tragikus hirtelenséggel haláláról. Azóta gyakran eszembe jut egy régi beszélgetésem egy idősebb orrossal: Szabó Pál doktor úr kiváló lélekgyógyász volt, a hetvenes évek elején ő szervezte meg az első hazai telefonos lelki segítség-szolgálatot Debrecenben. Erről készítettem vele interjút akkoriban, amelyben azt fejtegette, hogy ezek az emberek valójában nem meghalni szeretnének, hanem élni. Csak másképp! Csakhogy erre abban a helyzetben, abban a lelkiállapotban, amelybe belesodródtak, a maguk erejéből már nem képesek. Az önmagára kezdet emelő ember tette többnyire nem szabad és megfontolt döntés következménye. Kulcsszavakat mondott: sodródás, beszükülés, magára maradás, kétségbeesés. Az „állomások” sorrendje változhat, a lényeg azonban ugyanaz: a tragikus végkifejletig szinte mindig hosszú út vezet, melynek során be lehetne avatkozni. Segíthetne valaki. „Ha volna emberük...” (A béna is ezt panaszolta Jézusnak a Betesda-fürdőnél: nincs emberem, aki bevinne a tóba...)

Mindnyáján küszködünk ilyen-olyan nyavalyákkal. Melyikünk mondhatja el magáról, hogy ő legalább egy kicsit nem sodródik, nincs egy kis magányérzete, és nem ismeri a reménytelenséget? Az pedig kifejezetten tudatunk bizonyos fokú beszűkültségére vall, hogy újra és újra történnie kell valami szörnyűségnek, hogy rádöbbenjünk: különböző módokon és mértékben, de mindnyáján felelősek vagyunk egymásért. A házastársunkért és a gyermekeinkért, a szüleinkért, testvéreinkért és a tanítványainkért, barátainkért, közeli és távolabbi ismerőseinkért.

Valakiket nyilván nyomaszt most az érzés, hogy elmulasztottak segítő kezdet nyújtani valakinek, akinek a halálhírről értesültek. Nem tagadom, engem is nyomaszt. Nem biztos, hogy tehettem volna érte valamit, nem biztos, hogy tölem várt volna igazán segítséget. De nem lehetetlen, hogy az én tartózkodásom is egy csepp volt abban a méregpohárban.

Mikor látjuk be végre – minden következményével együtt –, hogy egymásra bízott minket az Isten? Hogy ember embernek embere legyen...

Kipke Tamás

KEGYELET ÉS VÉGTISZTESSÉG

A kommunista rendszer bukását követően Nagy Imre miniszterelnök és mártírtársai földi maradványainak kihantolása és ünnepélyes újratemetése után a Történelmi Igazságtétel Bizottság felhívására egyre több igény mutatkozott a titkosrendőrség áldozatainak exhumálására és azonosítására.

Susa Éva, az Igazságügyi Szakértői Intézetek Hivatalának volt főigazgatója, és munkatársa, Molnos Mária nemrég könyv formájában is közre adta, hogy miként sikerült eddig előrehaladni az 1945–1962 között börtönökben elhunyt vagy kivégzett foglyok temetési helyének felkutatásában, valamint a diktatúra temetési módszereinek leleplezésében. A Kegyelet és végtisztesség címmel a Porta Historica Kiadó gondozásában megjelent kötet adatbázisa szerint a vizsgált idő alatt 1098 embert végeztek ki: háborús bűnösöként 292-en, politikai okból 479-en, köztörvényesként 168-an kerültek a bitófára. Nem tisztázott körülmények között 159 ember halt meg.

Az egész temetési rituálét az ÁVH VI/2-es osztályán intézték, a budapesti Gyorskocsi utcában. Került a rabtemetőbe kivégzett, az Andrassy út

60-ban vagy a váci börtönben agyonvert, esetleg kórházban meghalt személy. Többféle halott, többféle halálnemmel és többféle helyről. Az igazságügyi orvosi és antropológiai tudomány egyik részterülete a csontmaradványok alapján történő személyazonosítás. Azonban minden eset más, attól függően, hogy milyen hiteles biológiai és történelmi ismérvek állnak rendelkezésre. Kulcsfontosságú előfeltétel, hogy

A mártír miniszterelnök

ismert legyen az azonosításra váró személy temetési helye, az elhantolás körülménye, legyen a ruházatán vagy mellette az azonosítást elősegítő jel, de legalább ennyire fontos az elhalt személyről készült hiteles ábrázolás. Ezen ismérvek ugyanis lehetővé teszik a DNS profilok összehasonlító elemzését. Ellenkező esetben igen körülményes, sőt sokszor teljesen re-

ménytelen a személyazonosság pontos kiderítése. Márpedig a kommunista rendszer terror-szerveinek éppen az volt a célja, hogy még a halóporában is üssön egy végsőt áldozatán és a gyászoló családtagok számára sohase nyíljon lehetőség a titokban elföldelt rokonnak megadni a végtisztességet.

A nemrég megjelent „Kegyelet és végtisztesség” című könyv tanúsága szerint ezt a szándékukat a történelem végül meghiúsította, mert Nagy Imre és mártírtársainak 1989 júniusában történt ünnepélyes újratemetése nemcsak a kommunista rendszer lezárását jelentette, hanem lehetővé tette a közel fél évszázadon át tartó parancsuralom idején halálra ítélt vagy börtönökben és kényszer-munkatáborokban elhunyt politikai foglyok hozzátartozói számára szeretteik csontvázmaradványainak kihantolását és azt is, hogy méltó sírban helyezték őket örök nyugalomra. Ezek a sírhantok azonban nem csupán kegyeleti helyek, hanem néma tanúi is egy olyan korszaknak, amelyben a Moszkva uralma alá kényszerült országok, így Magyarország is, egy hamis eszme igájában szenvedtek.

Vincze András

DRÁMAI ADATOK BELGIUMBAN AZ EUTANÁZIÁRÓL

Nyilvánosságra hozták Belgiumban az eutanázia ellenőrzésével és értékelésével megbízott szövetéségi bizottság jelentését.

Az L'Osservatore Romano vatikáni napilap cikke szerint a belga bizottság honlapján elérhető szöveg a 2016-os és 2017-es adatokat dolgozta fel, és négy szekcióra osztotta az eredmények bemutatását: az orvosoktól összegyűjtött információkra alapozott statisztikák; az érvényben lévő törvény leírása és értékelése, illetve annak alakulása; ajánlások, amelyek további törvényjavaslatokat eredményezhetnek; különböző mellékletek.

Az eutanázia a gyógyíthatatlan beteg halálának – a beteg kívánságára vagy beleegyezésével történő – aktív vagy passzív meggyorsítása, illetve a páciens részéről szükségtelenek tartott orvosi beavatkozásról való tudatos lemondás. Aggasztó részletekre derül fény a jelentés alapos tanulmányozása után.

2002 szeptemberétől, a belga eutanázia törvény életbelépésétől folyamatosan növekedett az euta-

názia aránya: 2004-ben 349, 2016-ban 2028, 2017-ben 2309 esetről számolt be a dokumentum, ezek nagy része az ország flamand részén történt. Az adatok szerint tehát naponta 6–7 ember hal meg eutanázia következtében.

Az elmúlt két évben Belgiumban a 4337 eset 15 százaléka a „rövid távon”, vagyis heteken vagy hónapokon belül bekövetkező halál volt. Ha a palliatív kezelést szempontjából – melynek célja, hogy csökkentse a betegek szenvedését, és a lehető legjobb életminőséget biztosítsa – közelítünk ehhez a számhoz, e körülbelül 650 beteg érdekében sok mindent lehetett volna tenni. Az eutanáziára jelentkezők betegségeinek nagy része (64 százaléka) daganatos eredetű, de folyamatosan növekszik a hatványozott problémákkal (keringési, légzési és anyagcsere-patológiákkal) küzdő idős emberek száma is. A jelentés szerzői szerint az eutanázia gyorsan növekedni fog a várható élet-tartam növekedésével,

valamint annak következtében, hogy az időseket meggyőzik arról, hogy „álljanak félre”, ha már túl költségessé válnak a nyugati egészségügyi rendszer számára.

Két év alatt 77 beteg kérte az eutanáziát mentális betegségekre, például személyiségzavarra, depresszióra, nyugtalanságra vagy skizofréniára hivatkozva. Nagy részük 60 és 80 év közötti volt, de három esetben 18 év alatti gyerekekről volt szó. 18 száz év feletti beteg volt, akik szintén az eutanáziát választották.

A számok mögött a konkrét személyeket látva, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a végső kommentárok tónusát a javaslatok között. A jelentés szerzői szerint minél jobban terjeszteni kell ezt a kultúrát, informálni kell az embereket erről a lehetőségről, vagyis arról, hogy a gyógyító orvoslás mellett létezik ez a másfajta „segítségnyújtás” is. Ugyanakkor Belgiumban sok orvos ellene van annak, hogy az eutanáziát azonosítsák az élet végének kezelésével.

Vatikáni Rádió

KINCS

A kincs – legyen az bármi – mesés gazdaságot jelent. Az értelmező szótárak elsőséggel azt írják róla: nagy mennyiségben felhalmozott pénz, nemesfém, drágakő vagy egyéb értékes vagyontárgy. Atvitt értelemben persze sok mindenre mondhatjuk, hogy kincs, ha hasznot hajt vagy hajthat, esetleg pénzre váltható. De kincs lehet számunkra, ami ugyan pénzben mérhető hasznot nem hoz, de mindennél fontosabb nekünk, nagyra becsüljük, mert szép, kedves, pótolhatatlan... Ilyen „mérhetetlen” kincs az anyanyelvünk és az irodalmunk gazdagsága is.

A kincs, a vagyon örök téma az irodalomban. A legnagyobb mesemondónknak tartott Jókai Mór regényhősei – és nemcsak a Szegény gazdagok vagy A gazdag szegények szereplői – között nagyon sok vagyonos embert találunk. Timár Mihály hajóbiztos – Az arany ember címszereplője – is elámul, amikor a Szent Borbála rakományából előkerül vörös félholddal jelölt zsák, és benne Ali Csorbadzsi, a török kincstárnok mesés vagyona. A Fekete gyémántok – bár kalandokban és nagy érzelmekben bővelkedő romantikus regény – nagyon sok racionális kérdést is felvet a természeti kincsekről, a bányajogról, a földek kisajátításáról, valamint a tőzsde működéséről, a pénzügyi spekulációkról. De Jókai kitálta, megírta azt a világot is, ahol mindez nem számít. „Ezen a szigeten a pénz nem isten, a fegyver nem hatalom” – mondta ki az Ahol a pénz nem isten című regénye végén a szerző. Igaz, mintha már az elején, az első mondatnál figyelmeztetni szeretne, ez bizony csak álom, utópia: „Mert hát a pénz mindenütt isten”.

Hogy átvitt értelemben mi a legnagyobb kincs az életben, erről már megoszlanak a vélemények a mindennapokban és az irodalomban is. Szerelem?! Család?! Egészség?! Isten?! Haza?! Leginkább mind így együtt.

A magyar irodalom legismertebb kincse száz éve lett közkincs. Az 1918-ban megjelent könyv, amelyben szerepel, egy önéletrajzi ihletésű regény. Szerzője élete hajlatáról tekintett vissza saját gyermekkorára. Kedves, szellemes, megható történetek – emberségről, becsületről, öszinteségről, szeretetről és az életéről. A regény végén a tücsök is azt cipelget: „A szeretet az élet”. Aki mindezt megélté megírta Móra Ferenc. Ma is jó olvasni az ő könyveit. A magyar irodalom arcképcsarnokában így ír erről Hegedűs Géza: „Az olvasó szívébe zárja az író. Ha az irodalmi érték a szeretetreméltóság – márpedig ez is irodalmi érték lehet –, akkor Móra Ferenc helye a legelső között van. És talán nincs is még egy író, akinél annyira elválaszthatatlan egységben jelenik meg a derűs szelídség és a meg nem alkuvó, kemény férfiaság.” Az irodalomtörténész ebben a tanulmányában megemlíti az író jelentősebb műveit: Csilicsali Csalavári Csalavér, Négy apának egy lánya, Ének a búzamezőkről, Aranykoporsó, Hannibál föltámasztása. Ki tudja miért, a legolvasottabb Móra-könyvről, és benne erről a bizonyos kincsről nem ír. Hogy miről is van szó?! Arról, amelyikben kigyóként tekeredik a megfordított S betű. Ez az a szó, melyet a malomház jégvirágos ablakára írt valaha egy kisfiú.

Ennek a kincznek az értékét jelentősen növeli, hogy Móra Ferenc Kincskereső kisködmön című regénye – megjelenése után száz évvel is – ott van az iskolákban az ajánlott olvasmányok között.

Filip Gabriella

FILMEK – HÍREK – LELKISÉG

Keresztény Élet
PORTÁL NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

AZ EGYHÁZ ÉS A VILÁG REMÉNYE

A Családok IX. Világtalálkozója Írországban

Dublinban tartották augusztus 21–26. között a Családok IX. Világtalálkozó-ját. Az eseményhez kapcsolódóan kétnapos apostoli látogatásra érkezett Írországra Ferenc pápa augusztus 25-én. „Bár utam célja a Családok Világtalálkozója, szeretném, ha egyben ez egy ölelés is lenne az ír családok minden tagjának. Különösképpen is imádkozom azért, hogy a találkozó növelje az egységet és a kiengesztelődést Krisztus minden híve között a tartós béke jeleként, amely Isten álma az egész emberi családnak” – hangsúlyozta Ferenc pápa a találkozót felvezető üzenetében.

A hivatalos fogadtatás után augusztus 25-én Ferenc pápa házaspárokkal találkozott Dublin Szűz Mária-székesegyházában, ahol a házasság mai kihívásairól kérdezték.

Szombat este Ferenc pápával együtt ünnepelt a világ több mint 114 országából érkezett család a dublini Croke Park stadionban, amely Európa egyik legnagyobb sportlétesítménye. 2012-ben 35 országból több mint 75 ezren vettek itt részt az 50. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus záró szentmiséjén. A szervezők becslése szerint most is mintegy 75 ezren gyűltek össze és fogadták lelkes örömmel Ferenc pápát.

„Minden családi ünnepeken jelen vannak: az apák, anyák, nagyszülők, unokák, nagynénik, nagybácsik, unokatestvérek. Ma Dublinban egy családi ünnepra gyűltünk össze, hogy hálát adjunk Istennek azért, amik vagyunk: egyetlen család Krisztusban, az egész földre kiterjedve. Az Egyház Isten gyermekeinek családja. Olyan család, amelyben együtt örvendeznek az örvendezőkkel

és együtt sírnak a szenvedőkkel. Olyan család, amelyben mindenkiről gondoskodnak, mert Isten, a mi Atyánk mindnyájunkat gyermekeivé tett a keresztségben” – mondta a pápa, majd hozzátette: „Ezért bátorítom továbbra is a szülőket, hogy amint lehetséges, kereszteltessék meg gyermekeiket, hogy részét alkossák Isten nagy családjának. Mindenkit meg kell hívni a nagy ünnepre!”

A családok Isten népe nagy többséget alkotják. Milyen lenne az Egyház arculata a családok nélkül? A pápa Amoris

laetitia kezdetű apostoli buzdításának az volt a célja, hogy segítsen felismerni a család szépségét és jelentőségét, fényével és árnyékaival együtt. A Szentatyá utalt a Családok Világtalálkozásának témájára: „A család Evangéliuma, örömhír a világnak.”

Isten azt kívánja, hogy minden család legyen egy világítótorony, amely szeretetének örömét árasztja szét a világban. Ez azt jelenti, hogy miután találkoztunk Isten üdvözítő szeretetével, próbáljuk meg ki-

A dublini Szűz Mária-székesegyház

nyilvánítani azt szavakkal vagy azok nélkül, a jószág kis gesztusaival a mindennapi élet legegyszerűbb pillanataiban.

A keresztyén házasságot és családi életet akkor értjük meg a maga teljes szépségében, ha azok Isten szeretetében gyökereznek, aki saját képére és hasonlatosságára teremtett minket. Isten kegyelme minden nap segít, hogy a család minden tagja egy szívvel és egy lélekkel éljen. Az anyósok és a menyek is!

Senki sem mondja, hogy ez könnyű. Olyan, mint egy teát elkészíteni: könnyű a

vizet felforralni, de egy jó csésze tea elkészítése időt és türelmet kíván; szükség van a tealevelek infúziójára. Jézus is nap mint nap eláraszt bennünket szeretetével, hogy az áthassa egész lényünket. Szent Szíve kincsestárából elhalmoz kegyelmével, amelyre szükségünk van, hogy meggyógyuljunk betegségeinkből, megnyisuk elménket és szívünket, hogy meghallgassuk és megértsük egymást, hogy kölcsönösen megbocsássunk egymásnak.

A pápa idézte egy ír pap (Patrick Peyton) tanítását: „a család, amelyik együtt imádkozik, együtt is marad” és békét áraszt maga körül. Ferenc pápa hozzátette: „Miközben a kórust hallgattam, láttam, hogy egy anyuka tanította kisfiának a keresztvetést. Felteszem a kérdést: megtanítjátok gyermekeiteknek, hogyan kell keresztet vetni? Vagy egy gesztust tanítotok meg, amiről nem lehet tudni, hogy mi? Fontos, hogy a gyermekek már kiskoruktól kezdve megtanuljanak jól keresztet vetni: ez az első Hiszekegy. Hiszek az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben. Ma este, lefekvés előtt, ti szülők, tegyétek fel magatoknak a kérdést: megtanítom-e gyermekeimnek a helyes keresztvetést? Gondolkozzatok el róla, ez a ti ügyetek.”

A Szentatyá hangsúlyozta: egy társadalom, amelyik nem értékeli a nagyszülőket, jövő nélküli társadalom. Egy Egyház, amely nem viseli szívén a nemzedékek közötti szövetséget, végül nélkülözi majd azt, ami valóban számít, vagyis a szeretetet. Nagyszüleink megtanítják a házastársi és szülői szeretet jelentését. Súlyos tévedés, ha nem kérdezzük meg az időseket tapasztalataikról és azt hisszük, hogy a velük való beszélgetés idővesztés.

A pápa végül arra buzdította a családokat: legyenek az Egyház és a világ reménye! Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek az emberiséget saját képére teremtette, hogy szeretete részesévé tegye, hogy

egy család legyen és élvezze azt a békét, amelyet csak Ő tud adni. A családok tegyenek tanúságot az Evangéliumról, így segíthetik Istent terve megvalósításában – mondta a pápa.

A Családok IX. Világtalálkozóját lezáró szentmisét Ferenc pápa a Phoenix parkban mutatta be. A pápa bűnbánati imája, melyet a szentmise bűnbánati szertartása során imádkozott, az alábbiakban olvasható:

„Tegnap találkoztam nyolc személylyel, akik hatalmi, lelkiismereti és szexuális visszaélést szenvedtek el. Összegyűjtve mindazt, amit nekem elmondtak, az Úr elé szeretném helyezni ezeket a bűntényeket és bocsánatot kérek.

Bocsánatot kérünk az Írországban történt hatalmi, lelkiismereti és szexuális visszaélésekért, melyeket az Egyház prominens tagjai követtek el. Különös módon kérünk bocsánatot a szerzetesek és szerzetesnők és az Egyház más tagjai által vezetett intézmények különféle típusaiban elkövetett visszaélésekért. Bocsánatot kérünk a kiskorúakkal végzetett kényszermunka miatt.

Bocsánatot kérünk mindahányszor az Egyház nevében a visszaélések elszennvedői iránt nem mutattunk együttérzést és nem kerestük az igazságot és az igazságosságát konkrét tettekkel. Bocsánatot kérünk.

Bocsánatot kérünk az egyházi hierarchia némely tagja miatt, akik nem vállalták magukra ezeket a fájdalmas helyzeteket és csendben maradtak. Bocsánatot kérünk.

Bocsánatot kérünk a gyermekekért, akiket elvettek az anyukájuk mellől és mindahányszor azt mondták olyan sok leányanyának, akik a tőlük elválasztott gyerekeiket próbálták keresni vagy a gyerekeknek mondták, akik az anyukájukat keresték, hogy ez halálos bűn volt: ez nem halálos bűn, ez a negyedik parancsolat. Bocsánatot kérünk.

Az Úr tartsa meg és növelje a szegény és bűnbánat ezen állapotát, és adjon nekünk erőt elköteleződni, hogy ilyen dolgok soha meg ne történjenek és hogy szolgálatossanak igazságot. Ámen!”

Vatikáni Rádió

„KIMEGYEK A DOBERDÓI HARCTÉRRÉ...”

Főhajtás az áldozatok előtt

Az 1918-ban véget ért, olasz földön zajlott állóháborúk és véres csaták keltették föl a figyelmünket, amikor Roca Dániel nagyatádi esperesplébános paptestvéremmel és barátommal elzarándokoltunk az Isonzó völgyébe, ahol lelki szelmünk előtt föltárult az I. világháború véres és gyilkos valósága, melyről az áldozatok száma és a katonai temetők félelmetesen árulkodnak.

Tökéletesen elfogadtuk Bánk József volt váci érseknek a háborúról vallott gondolatát: „Mekkora különbség van a háború kezdete és vége között. A háború virágos katonavonatokkal kezdődik és néma, gyilkos, virágtalan sebesült és rabszállító vonattal végződik.”

1914 nyarán, amikor hazánkban búcsúztatták a háborúba induló katonákat, a fiatalos nagypapákat, a családjukat szerető édesapákat, ifjú férjeket, vőlegényeket, és derék legényeket, az egész olyannak tűnt, mintha egy izgalmas, élményekben gazdag kirándulás várná őket. A háborúról szónokló politikusok azzal indították el a katonáinkat: Mire hullanak a fák levelei, térjete vissza győztesen. Ki beszélt akkor halálról, sebesülésekről, kegyetlen és fájdalmas amputálásokról, tragikus rokkantságról, vagy kegyetlen hadifogságról...

A keresztyén gondolkodók közül többen felvetették a kérdést: „Abban az Európában, ahol több százezer templomtorony mered az égnek, nem lett volna szabad a betlehemi csillagnak vértengerbe fulladnia”.

Amikor a szomorúság és tragédia látán zarándokoltunk az Isonzó völgyében

és sorra találkoztunk a véres háború hadszíntereivel, lelkünkben dübörögve harsogott az I. világháborúban született szomorú és híres katonanóta:

*Kimegyek a doberdói harctérre,
Feltéknék a csillagos nagy égre,
Csillagos ég! Merre van a magyar hazám,
Merre sirat engem az édesanyám.*

Az Isonzó völgyében 1915–1918 között, hosszú és sok áldozatot követelő állóháborút vívtak az osztrák–magyar és olasz csapatok. Foglianóban, a katonate-metőben, ahol 14 550 magyar és osztrák áldozatnak adták meg az emberhez méltó temetést, nyugvóhelyet a hatalmas sírkertben, minden katonának a síremlékén fel van tüntetve a neve, a születési és halálzási dátuma. Amikor értük imádkozva olvastuk a neveket, néhány percig nem találtam magyar nevet, de elég hamar feltűnt az első hazánkfi, a fiatal Budai Péter neve, és azután már rengeteg magyar testvérünk lépett elő az ismeretlenség világából.

A katonasír végén, a magyar kápolnánál könyörögtünk a szegény, fiatal áldozatokért, hogy az

Üdvözítő és irgalmas Isten kárpótolja őket az örök boldogsággal.

A magyarok kápolnája mögött még 7000 magyar–osztrák testvérünk pihen, akiket már nem tudtak név szerint azonosítani. Döbbenetes élményt jelentett számunkra az a szép fotó, amelyen Ferenc pápa látható, amikor 2014. szeptember 13-án ellátogatott az osztrák–magyar temetőbe, és rótt a sorokat a sírok között.

Utunk következő állomása Redipuglia volt, ahol egy magaslaton áll az a kápolna, mely nevében („Százézer”) utal a háborúban elesett olasz katonák számára. A kápolna előtt a feltárlt katonabunkerek és a kiállított ágyúk, hadigépek

Emlékhely a doberdói fennsíkon

felrázták a lelkiismeretünket a világháború kegyetlen és gyilkos eszközeire.

Sajnos, nem volt időnk, hogy fölkeressük a 14 katonai temetőt, ahol 37 500 áldozat várja a dicsőséges föltámadást.

Zarándoklatunk utolsó állomása Udine volt, ahol a Szent Márton-plébániatemplom altemplomában, amelyet az „Elesettek Csontház-templomának” neveznek és az I. világháborúban, a környéken elesett 22 000 halottjának maradványait őrzik.

A nagy bíboros, Faulhaber atya kegyeltes és drámai gondolata tökéletesen illik az Észak-Itáliában látott és lélekben átélt tragikus eseményekre. „A háború vérméző, amelyre értékes ember vér ömlik ki vödörszámra, mint a víz... Koponyák hegye, amelyeken a koponyákból piramisokat lehetne építeni. Kórház, ahol sok-sok ember megcsonkítva fekszik, gyászmező, ahol mérhetetlenül sok családi boldogság és remény került a sírba.”

Ha látogatjuk a holtak birodalmát, főleg a katonai temetőket, látjuk a fiatal katonák sírjait, értük imádkozva kell hogy feltörjön lelkünkben a fohász és kérés a gondviselő Istenhez: „Uram! Ments meg minket a háború borzalmaiktól!”

Marics József

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com
Miséző helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyarokatolikusok.co.uk.
 Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Az észak-angliai magyar lelkipáspártorkodás átmenetileg szünetel. Lelkipásztori ügyekben, kérem, vegyék fel a kapcsolatot a londoni Főlelkészszéccsel.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25.
Miséző helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leesdorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatnként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Miséző helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 8.30-kor. Felsőpulya, hó 1. vasárnapján 8.45-kor. Alsópulya, hó 1. és 3. vasárnapján 18/19 órákor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órákor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsi@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diözese-linz.at; Miséző helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombatn 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órákor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Miséző helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Hospitaalstraat 3 büs 8, 3600 Genk, Belgium, Telefon: 0032/89-354-650. Miséző helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETSORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D.. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., D-86152 Augsburg, tel.: 0049-821/31 66 89 60 vagy 0049-821/31 66 89 61, E-mail: iroda@augmis.de; www.augmis.de; www.augsburgmisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye:

Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 órákor, a hónap utolsó vasárnapján 16 órákor. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadi kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkepfühl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/ 24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut, Bad Tölz. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/2137-4230, fax: 0049-89/ 2137-4234. E-mail: Ungarische-Gemeinde.Muenchen@comuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kiségitő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: <https://sites.google.com/site/magyarkatolikusmisszio> vagy <https://www.facebook.com/ungmis>

Passauai Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau, honlap: www.magyar-missio-passau.de/

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-1575-3701412, e-mail: mtibor1960@gmail.com
 Miséző helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommem, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten, Tuttlingen.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncisk Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissionhu@gmail.com. Miséző helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santa Maria del Suffragio (Via Giulia) – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Varga Péter, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: peter.varga@mail.ch; Miséző helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

1956 IGAZSÁGAI...

(Folytatás az 1. oldalról)

Az az állítás is egyre általánosabb tévedés, hogy a szabadságharc valójában azért robbant ki, mert a Szabad Európa rádió adásai azt a reményt keltették, hogy az amerikaiak, vagy a NATO majd beavatkozik és katonai segítséget nyújt. Persze volt Bell ezredes és mások a mikrofon előtt azokban a napokban, de az amerikai segítség hiedelme legfeljebb november 4. után merült fel bizonyos fegyveres csoportoknál és forradalmi rádióadóknál. A kezdeti napokban szó sem esett ilyesmiről. A Rádiónál tüntető tömegbe az „ávósok” lőttek bele, ebből pattant ki a fegyveres harc, melybe a hazánkban állomásozó szovjet seregtestek már első éjszaka beavatkoztak.

1956 igazságait keresve nem feledhetjük nemzeti himnuszunk, másáéunk megrendítő éneklését. Olyan évek után, amikor a diktátor talán éppen Isten neve és az imádságos jellege miatt el akarta vetni Kólcsey himnuszát, most megrendítő módon „tanultuk” újra énekelni. Október 25-én délelőtt az utcákon gulákban, nemzeti zászlóval letakarva feküdtek a heltestek. A sokezeres tüntetők körülállva őket mindannyiszor a himnuszt énekeltek. A ledöntött Sztálin szobor szétverése közben a Blaha Lujza téren összeseregülő tömeg is minduntalan a himnuszt énekelte.

A megtörtént Egyház börtönökből szabaduló papjainak örült, bíboros prímásával az élen. Nem a harcban, de az imában és reményben egy volt nemzetünkkel és reménykedett az újjászületés és megtisztulás jövőjében.

1956 igazságaihoz tartozik az is, hogy október 23. nem gyásznapp, hanem a jogos nemzeti büszkeség ünnepe. Mert október 23-a győzött. Csak november 4. a nemzeti gyásznapp, a legyőzött és mégis győztes forradalom jegyében. □

HÚSÉG ISTEN...

(Folytatás az 1. oldalról)

Így lehet teljes az életünk, létünk ekképpen bontakozhat ki. Szent István öröksége ma is képes elindítani minket a megújulás útján, ahogy több mint ezer éve is erre az útra terelte nemzetünket. Megújíthatja a családot, a munkánkat, a társadalmat, a nemzetet. Képes Isten csodálatos tervéhez méltóvá tenni életünket. Új emberré változtathat minket, éljünk bárhol is a világban.

Cserháti Ferenc püspök Isten iránti hűségére, nemzeti egységre és összetartásra bátorította a stockholmi magyar katolikus híveket. A szentmisén az énekes szolgálatot Papp Veronika, a helyi püspökség irodai alkalmazottja és férje, Cselényi Zsolt vezette. A lektori szolgálatokat is ők végezték.

A szentmise után a püspök találkozott a svéd fővárosban élő magyarokkal, majd megtekintette Jaeger Tibor stockholmi grafikus alkotásait.

A püspököt fogadta Magyarország stockholmi nagykövete, Müller Adrien is, megbeszélést folytattak a svédországi magyarok helyzetéről, a helyi magyar katolikus közösség múltjáról és jövőjéről.

Papp Veronika

(Fotó: Jaeger Péter)

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órákor magyar szentmise a Schutzensel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

MÁRTON ÁRON MŰZEUM

Szülőfalujában, Csíkszentdomokoson augusztus 25-én felavatták a gyulafehérvári római katolikus püspök előtt tisztelgő, felújított múzeumot.

A helyi önkéntesek által létrehozott múzeum a Márton Áronról készített román titkosszolgálati feljegyzéseket bemutató résszel bővült; digitális és mechanikus interaktív elemekkel gazdagodott. Az eseményen mondott beszédében Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikaért felelős államtitkára felidézte: Márton Áront nem tudta megtörni a kommunista hatalom, fárdatatlanul szót emelt a népéért, az elnyomottakért.

Ünnepi misén idézték fel a múzeum-avatás előtt a püspök alakját. Prédikációjában Jakubinyi György gyulafehérvári érsek kijelentette: Márton Áron áldozópapként, bíröként és tanítóként is „a tökéletesség fokán állott”, ezért örök eszménykép a népe számára. Hozzátette: ezért kell imádkozni boldoggá majd szentté avatásáért. A bírói nagyságát azal példázta, hogy Márton Áron a kommunista börtönből szabadulva úgy számolt fel a kommunista állam által támogatott békepapi mozgalmat, hogy megbocsátott eltéveldett papjainak, akiknek azonban ezt megelőzően lelki gyakorlatot kellett tartaniuk. (...)

Hirado.hu

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betüknént: 0,10 EUR	
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betüknént	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betüknént	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:

KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE

H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.

Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97

Fax: (0036) 1/328 01 98

E-mail: életunk@keresztenelet.hu

www.keresztenelet.hu

*

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc

Felelős kiadó: Merka János

Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence

A szerkesztőbizottság tagjai:

Ramsay Győző, Vincze András

*

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Verantwortlicher Herausgeber: Merka János

Telefon: (0049) 89/98 26 37

Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

*

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare

nach Überser mit Luftpost USD 60

*

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Szent Maximilian Kiadó

OTP Banka Slovensko, Komárno

IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696

BIC/SWIFT: OTPVSKBX

*

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*

Druck:

Micropress Kft.

H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt

zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Magyar zarándokok Frauenkirchenben

Magyar zarándokok töltötték meg a burgenlandi Boldogasszony (Frauenkirchen) barokk bazilikáját Szűz Mária mennybevételének ünnepén. A hagyományos magyar nyelvű szentmisét Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke mutatta be idén augusztus 15-én. Frauenkirchenben – magyar nevén Boldogasszony vagy Fertőboldogasszony –, az egykori Moson vármegye 14. századtól ismert kegyhelyén közel három évtizede gyűlnek össze magyar zarándokok Burgenlandból, a Felvidékről és az anyaországból magyar nyelvű szentmisére Nagyboldogasszony ünnepén. A tartomány lelki-vallási központja büszke templomára. A Maria auf der Heide (Mária a pusztában)-bazilika Burgenland egyetlen „basilica minor” rangot viselő temploma.

Szent István ünnepe Szabadkán

A szabadkai székesegyházban tartották az ünnepi szentmisét (Fotó: Veszprémi Érsekség)

A Vajdasági Magyar Szövetség augusztus 18-án Palicson tartotta Szent István-ünnepségét. A program keretében Márfi Gyula veszprémi érsek a szabadkai Szent Teréz-székesegyházban mutatott be szentmisét Péntes János püspökkel és papjaival. Az érsek prédikációjában megemlékezett Szent István életéről. Kiemelte, a király fő műve, hogy Magyarországot keresztény országgá tette. A szentmisén közreműködött a szabadkai Pro Musica és a zentai Cor Jesu kamarakórus, valamint a Wusching vonóskvintett. Az ünnepi szentmise keretében megáldották az új kenyereket.

Bánsági németek zarándoklata

Porciunkula ünnepén, augusztus 2-án a Temesvári Egyházmegye területén élő, valamint az időközben külföldre települt német nemzetiségű hívek és leszármazottaik minden évben a máriaradnai Gyümölcsoltó Boldogasszony-bazilikába zarándokolnak. A délelőtti ünnepi szentmisét Martin Roos püspök, temesvári apostoli kormányzó celebrálta. A szentmise zenei szolgálatát az augsburgi Musikkapelle Banater Schwaben vezette Werner Zippel vezényletével; orgonán közreműködött Franz Metz bánsági származású, jelenleg Németországban élő orgonaművész.

Ferenc pápa Észtországban

A Szentatya szeptember 22–25. között apostoli látogatásra utazik a három balti államba: Litvániába, Észtországba és Lettországra. Korábban, huszonöt évvel ezelőtt II. János Pál pápa is felkereste Észtországot. Az észt helyi egyház augusztus 31-én közleményt tett közzé honlapján, amelyben imára és bőjtire hív kevesebb mint

egy hónappal a pápa Tallinnba érkezése előtt. Ferenc pápa látogatásának előkészítéseként szeptember 3-án a Tallinni Egyetemen konferenciát rendeztek Ferenc pápa mint globális vezető szerepéről. A tanácskozáson felszólal Daniele Monticelli, az egyetem szemiotikatanára és Philippe Jourdan katolikus püspök.

Európai püspökök a teremtett világért

Az Európai Egyházak Konferenciája (KEK) és az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) arra kéri a keresztény közösségeket, hogy imádkozzanak a teremtett világért, és viseljék gondját. A felhívást annak kapcsán tették közzé, hogy augusztus 31. és szeptember 1-je között ökumenikus találkozót tartottak Assisiben, melyen az ENSZ 2018 decemberében megrendezendő 24. klímakonferenciájának (COP 24) sikeréért imádkoztak. Szeptember 1. és október 4. között rendezik meg „A teremtett világ ideje” elnevezésű világméretű kezdeményezést is, amely a kereszténység keleti és nyugati hagyományaihoz kötődik. Szeptember 1-jét 1989-ben tette környezetvédelmi imanappá I. Dimitrosz konstantinápolyi pátriárka. 2015-ben Ferenc pápa a katolikusok számára is elrendelte a teremtett világ védelmének szentelt imápot, amelyet szintén szeptember 1-jén tartunk.

Eucharisztikus körmenet Angliában

Száztíz évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a demokrácia őshazájában az angol és walesi katolikus állampolgárok az utcára vonulhassanak, követve és imádvá az Oltárszentségben rejlő Üdvözítőt. 1908-ban Herbert Asquith liberális angol miniszterelnök megtiltotta a katolikus körmenetek megtartását az egész országban, mert úgy gondolta, „közrend megzavarásától” tartott. A közrendet valószínűleg a szélsőséges protestáns társulatok zavarták volna meg, melyek az anglikán Angliában nem tolerálták a katolikusok nyilvános megjelenését. Idén szeptember elején azonban a liverpooli eucharisztikus kongresszushoz kapcsolódóan újra tartottak körmenetet. Az Adoremus eucharisztikus kongresszuson, amelyet szeptember 7–9. között tartottak Liverpoolban, tízezer vettek részt, és ötezeren voltak jelen az eucharisztikus körmeneten.

Orvosmisszió Kárpátalján

A Katolikus Karitás Orvosmissziója több mint ötven óvodásnak és kiskololásnak adott át szemüveget és talpbetéteket Körösmezőn. Kárpátalja legátalábbi, magyarok lakta városában az átadás alkalmával Malkovits Márta fogorvos, az Orvosmisszió tagja elmondta, szeptemberben Gyertyánligeten folytatják szűrővizsgálataikat, ahová egy év múltán térnek vissza, és szükség esetén cserélik a gyermekek gyógyászati segédeszközzeit. □

Kárpátalján is segít a Katolikus Karitás (Fotó: Vermes Tibor/Katolikus Karitás)

NAGY ÜNNEPRE KÉSZÜL TORONTO

Mátyás királyt és a jubiláló Kalejdoszkóp folyóiratot köszöntik

Lapzártánk idején nagy a sürgés-forgás Torontóban a Szent Erzsébet Plébánián: a Mátyás király-émlékévhez kapcsolódó Reneszánsz Napra készül a helyi közösség: a Kalejdoszkóp Hagyományőrző Klub, a város magyar tanintézményei, az egyházközösség, a közreműködő művészek, alkotók, a Magyarság Háza képviselőiben Magyarországról érkező nyolcfős küldöttséggel együtt. A rendezvényt megelőzi szeptember 13-án Edmontonban a Magyar Házban a *Hunyadi Mátyás életrajzi* című kiállítás megnyitása, a torontói Reneszánsz Nap pedig szeptember 15-én, szombaton délután várja az érdeklődőket, igen sokrétű programmal. Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója megnyitja a *Pennaforgatók Mátyás király udvarában* című kiállítást, lesz táncbemutató, mesejáték, íjászbemutató, kézművesvásár, reneszánsz vacsora, és egy kétórás, jubileumi irodalmi-kulturális gálaműsor is, a megalapításának huszadik évfordulóját ünneplő *Kalejdoszkóp* kéthavi folyóirat köszöntésére. Az események kiemelt vendége lesz Szenthe Anna, a Kanadai Magyar Kulturális Tanács elnöke és a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai elnöke (Edmonton), Csibi Krisztina igazgató (Budapest), Dancs Rózsa író, lapkiadó, főszerkesztő (Toronto) és természetesen Forrai Tamás Gergely SJ atya, a Szent Erzsébet-templom plébánosa (Toronto). A díszelőadásokban közreműködik Buda-Gödri Olivia diák, a Megavers a Diaszpórában 2018. évi győztese (Toronto), Király Karina diák, a Megavers a Diaszpórában 2017. évi győztese (Toronto), Budai Izabella és Alheli Pimienta fuvolaművészek (Toronto), Csadi Zoltán színész, rendező, a Bartók Kamaraszínház igazgatóhelyet-

tese (Dunaújváros), valamint a Gaudi-um Régizene Együttes Felvidékről. A rendezvény ideje alatt az érdeklődők megtekinthetik majd Kralovánszky Balázs fotóművész, a Kanadai Magyar Képzőművészek Egyesülete és a Magyar Fotóművészek Szövetsége tagjának (Toronto) *Évszakok* című kiállítását. A gálaműsort Varga Gabriella újságíró (Budapest) szerkeszti és vezeti, társszerkesztő és technikai munkatárs: Csibi Balázs, a Körösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa (Toronto).

Másnap, szeptember 16-án, vasárnap délután Niagara Falls-on az Árpád Hall is helyet ad a Mátyás király-émlékév és a *Kalejdoszkóp* kerek születésnapját köszöntő eseményeknek; itt Csibi Krisztina a *Hunyadi Mátyás életrajzi* kiállítást nyitja meg és a közönség a jubileumi gálaműsort is megtekintheti. A programok e két ágának a találkozási pontja is csodaszép: a jubiláló, alapításának huszadik évfordulóját ünneplő kéthavi, angol-magyar irodalmi-kulturális folyóirat, a torontói *Kalejdoszkóp* Mátyás király tematikus kiadással köszönti az igazságos uralkodót és a tiszteletre szerezett emléket; aktuális, július-augusztusi ünnepi számát az említett eseményeken vehetik kézbe először az olvasók.

A Mátyás királyt tisztelő, valamint a *Kalejdoszkóp* folyóiratot írók és olvasók mellett mindhárom eseményen jelen lesz az MTVA stábja, így a hazai közönség is értesülhet majd a nagyszabású kanadai eseményekről. Novemberi számunkban természetesen mi is részletesen beszámolunk az edmontoni, torontói és Niagara Falls-i programokról. Addig is: Vivat Mathias és Isten éltesse a *Kalejdoszkóp* folyóiratot!

V. G.

„KÖSZIKLÁRA ÉPÍTSÜNK ORSZÁGOT ÉS ÉLETET!”

Szent István ünnepe Zágrábban

A Horvátország fővárosában, Zágrábban élő magyarok közössége augusztus 19-én emlékezett meg államalapító Szent István királyunkról. A felsővárosi Szent Márk-templomban ünnepi szentmisét mutatott be és szentbeszédet mondott Almási Róbert, az eszéki Szent Péter és Pál-társzékesegyház káplánja.

A szónok szentbeszédében hangsúlyozta, Szent István élete nyomán felismerhetjük hivatásunkat. Arra biztatott, hogy akarjunk jó emberek, hívek és nemzet-társak lenni: először otthon a családban, majd a munkaközösségekben és a társadalomban. Alapozzuk életünket Krisztusra, mint Szent István király. Vessük le magunkról a régi embert, és kösziklára építsünk országot és életet, hogy minden vihart rendületlenül álljunk.

Szabad azt mondani, hogy nemzeti hovatartozásunk Isten ajándéka. Határon túli magyarságunk nem tudja átveszteni az idők terheit, ha nincs egy biztos fundamentuma, amelyre épül, és amiből meríteni tudna. Egy egészséges nemzet örök alapja, táplálója maga a szentháromságos Isten – fogalmazott Almási Róbert. – Legyen menedékünk ő maga, ünneplésünkben és hétköznapi jövőnk építésében, ahogy Áprily Lajos ajánlja nekünk: „S mikor voltgyünkre tört az áradat / s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen, / egyetlen köszikla megmaradt, / egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten.”

Bizalommal és hittel Isten iránt, az Evangéliumra épített élettel maradhat meg e maroknyi magyarság Horvátországban. A szörvényben élő magyarság-
nak akkor van jövője, ha keresztény hi-

Együtt ünnepelt a zágrábi magyar közösség

tükből fakadóan Istenre építő, nemzet-szerető emberek leszünk. És itt kezdődik a jövő és a megmaradás: embernek lenni. Erre lehet építeni a hitet és a nemzettudatot. Ebben legyen segítségünkre fővédő-szentünk, Szent István király és Magyarok Nagyasszonya – kívánta az eszéki társzékesegyház káplánja.

A szentmisét követően az Ady Endre Magyar Kultúrkörben emlékeztek meg az államalapító király és az új kenyér ünnepéről. A rendezvény keretein belül kiállítással egybekötött rövid történelmi előadást hallgathattak meg a jelenlévők A magyar Szent Korona és a korona-ékszerek címmel. A megemlékezés az Ady Endre MKK és Zágráb Város Magyar Kisebbségi Tanácsának szervezésében valósult meg.

Zágrábi magyar közösség